

ФІЛОСОФІЯ ТА КУЛЬТУРА

Федорова В.І., гр. МО-11

Науковий керівник – канд. філос. наук, доц. **Варипасв О.М.**
Харківський державний університет харчування та торгівлі

Поняття "культура" одержало поширення в Європі, починаючи з епохи Просвітництва. Саме ж це слово латинського походження (cultura - оброблення, обробка), мало безпосереднє відношення до землеробської праці, вирощуванню злаків. Згодом дане поняття стало використовуватися переважно для характеристики явищ і процесів духовного життя суспільства (мистецтво, філософія, наука, моральність, релігія, історичні й національні форми свідомості), хоча визначало й матеріальну культуру.

Для визначення ліній взаємозв'язку філософії й культури важливо усвідомити вихідну, базову тезу, що культура у всіх своїх проявах і формах, історично (генетично) і субстанційно (за своєю сутністю) є витвором людини, різних видів її діяльності в особистісних, групових і суспільних рамках.

У філософії розкриваються загальнозначущі (природні й соціальні) умови творчої діяльності людини, що "обробляє", удосконалює дійсність, а разом з нею й свою власну природу, свої інтелектуальні, моральні й естетичні потенції. Так культура проявляє себе як спосіб функціонування сутнісних сил особистості.

Розвиток культури перебуває в прямому зв'язку зі звільненням людини від природної залежності, її поневолення державою, суспільством, власними пороками. Воля, що є центральною проблемою філософської антропології, у міру її досягнення визначає розвиток людини результатами власної діяльності, а не втручанням зовнішніх, у тому числі надприродних, сторонніх сил. Тим самим культура одержує глибинні філософські підстави реалізації можливостей звільненої праці в створенні матеріальних і духовних цінностей. Деякі з них носять унікальний характер, відрізняються неповторністю, мають загальнокультурне значення.

Отже, вироблена у філософії й культурології категорія культури фіксує міру освоєння людиною свого внутрішнього й зовнішнього світу; певну систему способів і засобів, методів людської діяльності. Філософська теорія культури й культурного розвитку виходить із того, що це – безцінне джерело прогресу соціуму й людини.